Koncert Gudačkog komornog orkestra Muzičke akademije (21. 1. 2022.) - programska knjižica

Sveučilište u Zagrebu, Muzička akademija

Supplement / Prilog

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:116:242796

Rights / Prava: Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 3.0

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

Academy of Music University of Zagreb Digital Repository - DRMA

100 MUZIČKA AKADEMIJA ZAGREB

100 GODINA GLAZBE:
UČENJEM, STVARANJEM,
ISTRAŽIVANJEM

KONCERT GUDAČKOG KOMORNOG ORKESTRA MUZIČKE AKADEMIJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

KONCERTNA DVORANA
BLAGOJE BERSA

Jutarnji LIST

Proslava stote obljetnice osnutka Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu održava se pod pokroviteljstvom Predsjednika Republike Hrvatske, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva kulture i medija, gradonačelnika Grada Zagreba i rektora Sveučilišta u Zagrebu.
Medijski pokrovitelj je Jutarnji list.

PROGRAM

Antonio Vivaldi
Koncert za 4 violine i gudače u h-molu, op. 3 br. 10
Allegro
Largo — Larghetto — Largo
Allegro

solistice: Letizia Ulika Roce, Jana Palac,
Lucia Lyon i Lorena Marković, 1. g.

Wolfgang Amadeus Mozart
Mala noćna muzika, serenada za gudače, KV 525
Allegro
Romanze: Andante
Menuetto: Alegretto
Rondo: Allegro

Pablo de Sarasate
Navarra za dvije violine i gudače

solisti: Matej Mijalić, 5. g.
Ana Labazan Brajša, 2. g.

Boris Papandopulo
Iz moje muzičke bilježnice, šest studija za gudače
Harmonijsko prelijevanje (Andante non troppo, tranquillo)
Toccatina (Allegro con brio)
Violino solo (Andante con moto)
Scherzo (Allegro vivace)
Con sordino (Andante tranquillo)
Mala dvostruka fuga (Allegro vivace)

violina solo: Matej Žerovnik, 4. g.

umjetničko vodstvo: red. prof. art. Anđelko Krpan

Gudački komorni orkestar MA

1. violine	Anđelko Krpan	Matej Žerovnik
	Letizia Ulika Roce	Jana Palac
	Adela Žganec	Ana Vidojević
	Ana Biškup	Karla Ilotić
2. violine	Luka Kojundžić	Lucia Lyon
	Lorena Marković	Jelena Mimica
	Lovro Bratonja	Katarina Belobrajdić
	Ivana Anastasija Barjačić	
viole:	Filip Kojundžić	Josip Pavlek
	Katarina Gregorin	Sara Nikolina Ćehić
violončela:	Josip Boštjančić	Vid Krpan
	Alida Cossetto	Karla Miličević
kontrabas:	Karlo Čeh	

POVIJEST VI. ODSJEKA ZA GUDAČKE INSTRUMENTE I GITARU

Studij gudačkih instrumenata na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu započeo je s njezinim osnutkom 1921. godine. Kako su ispočetka postojali samo studiji violine i violončela, prve akademske godine violinu je studirala jedna studentica, a violončelo jedan student – oboje upisani na četvrtu godinu. Tek sljedeće akademske godine upisani su prvi „brucoši“, a iz te generacije potječu i prvi diplomanti – violinist Ljerko Spiller i violončelist Milovan Ećimović. Profesor violine bio je Vaclav Huml, koji se zbog dugog i utjecajnog pedagoškog rada smatra začetnikom zagrebačke violinističke škole, dok je profesor violončela bio Juro Tkalčić kojega su naslijedili Umberto Fabbri, Antonio Janigro i Rudolf Matz.

Uz ovaj odsjek vezano je i djelovanje područnih odjela Muzičke akademije u Zagrebu. U akademskoj godini 1968./1969. pokrenut je područni studij violine u Dubrovniku, a nekoliko godina kasnije otvoreni su i drugi područni odjeli Muzičke akademije u Zagrebu te se violina, osim u Dubrovniku, mogla studirati još u Splitu, Osijeku i Rijeci.

Viola se prvo predavala kao izborni predmet u sklopu studija violine, a kao glavni studij uvedena je akademske godine 1954./1955. Prvi profesori viole na novootvorenom studiju bili su violinisti Ivan Pinkava i Dušan Stranić, a 1968. godine za nastavnika je izabran prvi diplomirani violist Daniel Thune, kojega su naslijedili drugi violisti ili pak oni koji su završili oba studija.

Studij kontrabasa također je započeo akademske godine 1954./1955., kada su dvojica studenata upisali prvu godinu u klasi profesora Milana Prosenika, autora prve domaće škole za kontrabas. Značajan doprinos tome području ostvario je i Josip Novosel koji je osim na Muzičkoj akademiji u Zagrebu predavao i na akademijama u Beogradu i Sarajevu, a koji se smatra utemeljiteljem zagrebačke kontrabasističke škole iz koje su potekli i kasniji profesori.

Studij gitare odsjeku se pridružio najkasnije. Pokrenut je 1974. godine, „premda se umijeće sviranja tog instrumenta kroz čitavo 19. i 20. stoljeće njegovalo u pretežno privatnim okvirima. ... Već prve generacije upisanih studenata otkrivaju neka imena budućih uspješnih gitarističkih pedagoga, a u nadolazećim su desetljećima zagrebački i hrvatski gitaristi polako stvarali danas neosporan ugled u Europi i u svijetu“, piše

Jelka Vukobratović u tekstu za najnoviju monografiju Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu (u pripremi za tisak). Prvi nastavnik gitare bio je Stanko Prek, slovenski gitarist i pedagog, a 1980. godine na toj ga je poziciji naslijedio Darko Petrinjak.

„Proširivši svoju početnu usmjerenost na orkestar, Odsjek za gudačke instrumente i gitaru u međuvremenu je postao i rasadnikom znamenitih koncertnih solista, komornih glazbenika te gudačkih i gitarističkih pedagoga poput Ljerka Spillera, Josipa Klime, Tonka Ninića, Valtera Dešpalja, Darka Petrinjaka i mnogih drugih, a kvaliteta studija očituje se i u tome da u najnovijem periodu odsjek redovito privlači i studente iz inozemstva. … Svake se godine na odsjeku održava *Smotra gudača i gitarista* te ciklus *Skladatelji obljetničari*“, piše Vukobratović u tekstu za monografiju. Danas odsjek broji 29 stalnih i 12 vanjskih djelatnika te 113 studenata, a pročelnik je Ivan Novinc.

Godine 2015. na inicijativu Odsjeka formiran je studijski modul Stara glazba, u okviru kojega djeluje i Komorni ansambl za staru glazbu čija je voditeljica Laura Vadjon. Osim spomenutog ansambla, u sklopu odsjeka djeluje i Gudački komorni orkestar. Nakon dugogodišnjega vodstva Jože Haluze, orkestar je 2021. godine dobio novog voditelja, Anđelka Krpana.

O DJELIMA:

Koncert za 4 violine i gudače u h-molu op. 3 br. 10 jedan je od dvanaest **Vivaldijevih** koncerata iz zbirke *L'estro armonico* objavljene 1711. godine u Amsterdamu. Zajedno s ovim djelom, zbirka sadrži po četiri koncerta za jednu, dvije te četiri violine uz pratnju gudača. Posvećen Ferdinandu de Medici, Velikom princu Toskane, bio je to prvi Vivaldijev opus objavljen izvan Italije, čime je njegovo stvaralaštvo dobilo pozornost šire publike. Osim stjecanjem Vivaldijeve reputacije, objavljivanje zbirke rezultiralo je i dodatnim širenjem utjecaja talijanskoga stila na glazbu tog vremena, posebice među njemačkim skladateljima.
U prvom stavku Koncerta za 4 violine i gudače u h-molu, živahnom i dinamičnom *Allegru*, ostvaren je ravnopravan dijalog solista. Drugi stavak, svečan i polagan, sastoji se od tri dijela: *Largo - Larghetto - Largo*. U prvome *Largu,* učestalom izmjenom *solo* i *tutti* dijelova postignut je kontrast u teksturi te je općenito kontrastno postavljen drugome dijelu – *Larghettu* čija je nenametljivost postignuta tihom dinamikom i *arpeggiom.* Završni *Largo* priprema početak moćnog i energičnog trećeg stavka – *Allegra.*

Mala noćna muzika drugi je naziv za **Mozartovu** Serenadu br. 13 u G-duru, KV 525, skladanu 1787., a objavljenu tek 1827. godine, dugo nakon skladateljeve smrti. Mozart je napisao brojne serenade, premda ih nije uvijek tako naslovljavao. Neke od serenada nose naziv kasacija ili *Finalmusik*, a iako su pisane uglavnom za određene prigode, nije poznato kojoj je prigodi namijenjena *Mala noćna muzika*. Izvorno je napisana za dvije violine, violu, violončelo i kontrabas, ali češće je izvode gudački orkestri.
Djelo započinje *Allegrom* u sonatnome obliku, nakon kojeg slijede polagani, lirski drugi stavak *Romanze: Andante* i tipični menuet s triom u trećem stavku *Menuetto: Alegretto.* Posljednji stavak, živahni *Rondo: Allegro*, poput prvoga stavka, pisan je u sonatnome obliku.

Skladbu *Navarra* za dvije violine i gudače op.33, španjolski violinski virtuoz i skladatelj **Pablo de Sarasate** skladao je 1889. godine. Kako je i

sam rođen u Pamploni, glavnome gradu Navarre, djelo je napisano kao posveta rodnome kraju. Zajedno sa *Zigeunerweisen* op. 20 za violinu i orkestar, *Navarra* je jedno od publici omiljenih Sarasateovih djela.
Živahna i virtuozna *Navarra* pisana je po uzoru na *jotu* – tradicionalni španjolski ples brzoga tempa i trodobne mjere. Tehnički zahtjevno djelo obiluje brzim pasažama, flažoletima i brzim izmjenama *pizzicato* i *arco* sviranja. Orkestar ima ulogu pratnje, a solisti su ravnopravni s obzirom na to da uglavnom sviraju u paralelnim tercama, što djelo čini još zahtjevnijim jer je spomenute tehničke zahtjeve potrebno izvesti u potpunoj sinkronizaciji s drugim solistom.

Iz moje muzičke bilježnice djelo je jednog od najpoznatijih hrvatskih skladatelja 20. stoljeća, Borisa Papandopula, napisano 1955. godine. Radi se o šest studija za gudače posvećenim, poput suite za gudače *Pintarichiana*, ansamblu Zagrebački solisti. Oni su navedena djela i snimili 1998. godine za nosač zvuka *Iz hrvatske glazbene baštine III*. Od tada se šest studija za gudače rijetko mogu pronaći na programima koncerata.
Studije pokazuju veliku raznovrsnost, kako skladateljskih postupaka, tako i izvođačkih tehnika i mogućnosti gudačkoga ansambla. *Harmonijsko prelijevanje* s vidljivim utjecajima dodekafonije slijede žustra *Toccatina* bogata različitim artikulacijama i delikatan *Violino solo*. Kao kontrast slijedi *Scherzo* s elementima folklora, a zatim dinamički zanimljiv *Con sordino.* Djelo završava *Malom dvostrukom fugom* s jasno odvojenim ekspozicijama kontrastno postavljenih tema.

Zrinka Bakić, studentica III. godine muzikologije